

Dijitalleşme ve Teknolojik Gelişmelerin Vatandaşlık Hak ve Sorumluluklarına Etkileri

Teknoloji **haklarımızı kolaylaştırır**, aynı zamanda bize **yeni sorumluluklar** yükler.

1 Dijital Vatandaşlık

- Teknolojiyi bilinçli, güvenli ve sorumlu kullanmaktır.
- Okuldaki kurallar internette de geçerlidir.
- Hakların da sorumlulukların da seninle gelir.

2 Kolaylaşan Haklar

- e-Devlet: kamu hizmetlerine internetten erişim.
- e-Okul: not ve devamsızlığı takip etme.
- İnternetten bilgiye hızlı ulaşma.
- Dilek ve şikâyeti dijital kanaldan iletme.

3 Dijital Sorumluluklar

- Kişisel verini ve şifreni koru.
- Paylaşmadan önce kaynağı kontrol et.
- Yazışırken saygılı ol.
- Mahremiyete ve telif hakkına saygı göster.

4 Riskler

- Yanlış bilgi hızla yayılabilir.
- Siber zorbalık: kasıtlı, tekrarlayan zarar.
- Kişisel veriler çalınabilir.
- Sorun olursa ailene ya da öğretmenine söyle.

Fırsat ve Risk Dengesi

Fırsat	Karşıdaki risk
Bilgiye hızlı erişim	Yanlış bilgi de hızla yayılır
Görüş bildirme kolaylığı	Saygısız paylaşım, zorbalık
Hizmetlere evden ulaşma	Kişisel veri çalınabilir

ÇÖZÜMLÜ ÖRNEKLER

Dijitalleşme ve Teknolojik Gelişmelerin Vatandaşlık Hak ve Sorumluluklarına Etkileri: adım adım 5 örnek**ÖRNEK 1**

Bir öğrenci e-Okul'dan sınav sonucunu ve devamsızlığını anında görüyor. Bu hangi etkidir?

- 1 Öğrenci kendiyle ilgili bilgiye ulaşıyor.
- 2 Bir hizmetten yararlanıyor, yani hak söz konusu.
- 3 Teknoloji bu erişimi hızlandırmış.

Cevap: Hakka ve hizmete erişimin kolaylaşması.

ÖRNEK 2

Ahmet, arkadaşının fotoğrafını izni olmadan paylaşıyor. Hangi sorumluluğu yerine getirmedir?

- 1 Başkasına ait bir görüntü paylaşıyor.
- 2 Fotoğraftaki kişiden izin alınmamış.
- 3 Özel hayat korunmamış.

Cevap: Mahremiyete saygı gösterme sorumluluğu.

ÖRNEK 3

Zeynep bir haberi paylaşmadan önce kaynağını kontrol ediyor. Hangi sorumluluğu yerine getiriyor?

- 1 Zeynep bilgiyi yaymadan önce sorguluyor.
- 2 Amacı yanlış bilginin yayılmasını önlemek.
- 3 Bu, yerine getirilen bir görevdir.

Cevap: Doğru bilgi paylaşma sorumluluğu.

ÖRNEK 4

Elif, bozuk sokak lambasını belediyenin internet sitesinden bildiriyor. Hangi hakkını kullanıyor?

- 1 Elif sorunu yetkili kuruma iletiyor.
- 2 Bu, dilek ve şikâyet bildirmektir.
- 3 Teknoloji sayesinde belediyeye gitmesi gerekmemiş.

Cevap: Görüş ve şikâyet bildirme hakkı.

ÖRNEK 5

Can'a oyunda tanımadığı biri hediye vaat edip ev adresini soruyor. Can ne yapmalı?

- 1 Ev adresi bir kişisel veridir.
- 2 Karşıdaki kişinin kimliği bilinmiyor.
- 3 Bilgi verilmez, durum aileye anlatılır.

Cevap: Adresini vermemeli, ailesine haber vermeli.

MİNİ TEST

Dijitalleşme ve Teknolojik Gelişmelerin Vatandaşlık Hak ve Sorumluluklarına Etkileri: 10 soruda kendini dene

Ad Soyad: _____

Tarih: _____

Doğru / Yanlış: _____

1. Aşağıdakilerden hangisi dijital ortamda bir haktır?

- A) e-Devlet'ten belge almak
- B) Şifreyi gizli tutmak
- C) Haberin kaynağını kontrol etmek
- D) İzinsiz fotoğraf paylaşmamak

3. Bir kuruma internetten öneri göndermek hangisine örnektir?

- A) Siber zorbalık
- B) Telif ihlali
- C) Görüş bildirme hakkı
- D) Kişisel veri ihlali

5. Dijital vatandaşlığın en doğru tanımı hangisidir?

- A) Teknolojiyi sorumlu kullanmak
- B) Çok oyun oynamak
- C) Çok takipçisi olmak
- D) Her gün internete girmek

7. Aşağıdakilerden hangisi kişisel veri değildir?

- A) Ad soyad
- B) Ev adresi
- C) Hava durumu bilgisi
- D) Telefon numarası

9. Aşağıdakilerden hangisi dijitalleşmenin bir riskidir?

- A) Evden randevu almak
- B) Siber zorbalık
- C) e-Okul'dan not görmek
- D) İnternette kitap okumak

2. Aşağıdakilerden hangisi dijital ortamda bir sorumluluktur?

- A) e-Okul'dan not görmek
- B) Kişisel bilgileri korumak
- C) İnternette şikâyet iletmek
- D) İnternette bilgi araştırmak

4. Arkadaşının fotoğrafını izinsiz paylaşmamak hangisidir?

- A) Bilgi edinme hakkı
- B) Hizmet alma hakkı
- C) Görüş bildirme hakkı
- D) Mahremiyete saygı sorumluluğu

6. e-Devlet için hangisi doğrudur?

- A) Bir oyun sitesidir
- B) Resmî kamu hizmeti platformudur
- C) Bir sosyal medya uygulamasıdır
- D) Yalnız öğretmenler kullanır

8. "Bilgiye hızlı erişim" fırsatının karşısındaki risk hangisidir?

- A) Evden randevu alma
- B) Kitapların azalması
- C) Kolay not takibi
- D) Yanlış bilginin yayılması

10. Oyunda tanımadığı biri Can'dan ev adresini istiyor. Can ne yapmalıdır?

- A) Adresini yazmalı
- B) Arkadaşının adresini vermeli
- C) Vermemeli, ailesine söylemeli
- D) Adresini herkese açmalı

Cevap anahtarı

1. A · Belge almak bir kamu hizmetinden yararlanmaktır.

3. C · Vatandaş görüşünü dijital kanaldan iletmıştır.

5. A · Dijital vatandaşlık bilinçli ve sorumlu kullanımdır.

7. C · Hava durumu bir kişiyi tanımlamaya yaramaz.

9. B · Siber zorbalık, internette kasıtlı ve tekrarlayan zarar vermektir.

2. B · Kişisel bilgileri korumak yerine getirilmesi gereken bir görevdir.

4. D · Başkasının özel hayatını korumak bir sorumluluktur.

6. B · e-Devlet, kamu hizmetleri için resmî bir platformdur.

8. D · Doğru bilgi gibi yanlış bilgi de hızla yayılır.

10. C · Ev adresi kişisel veridir, tanımadığın kişiyle paylaşılmaz.

Konunun tam anlatımı ve daha fazla soru:

tahtaapp.com/blog/dersler/6-sinif-sosyal-bilgiler-dijitallesme-ve-teknolojik-gelistmelerin-vatandaslik-hak-ve-sorumluluklarina-etkileri-konu-anlatimi